

Til Utenriks- og forsvarskomiteen

11.10.18

Høringsinnspill fra Sex og Politikk til Prop. 1S 2019 Utenriksdepartementet

Sex og Politikk er glad for at forslaget til statsbudsjett viderefører et sterkt fokus på seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR) i utviklingspolitikken. Det er avgjørende for å bidra til oppnåelse av bærekraftsmålene og å begrense de negative konsekvensene som gjeninnføringen av USA sin Mexico City policy (munnkurvregel) fører til. Økningen til FNs befolkningsfond UNFPA, kap.164, er i så måte gledelig og et viktig bidrag for det multilaterale arbeidet med SRHR.

Tross videreføringen av SRHR er det to områder som Sex og Politik er skuffet over at budsjettforslaget ikke leverer på:

1. Satsingen på SRHR innen humanitær bistand og
2. Norge som et foregangsland når det gjelder satsing på helhetlig seksualitetsundervisning.

1. Kap. 150 Humanitær bistand

I august lanserte regjeringen sin strategi for norsk humanitær politikk. En helhetlig strategi som inkluderer SRHR som en sentral prioritering for å styrke innsatsen og effekten av det humanitære arbeidet. Derfor er det skuffende at satsingen på SRHR mangler i budsjettet. I strategiens kapittel 5, s.31 står det: *Regjeringen vil øke støtten til arbeidet med seksuell og reprodutiv helse i krisesituasjoner.* En slik prioritering er i tråd med det økte fokuset på SRHR i norsk utviklings og utenrikspolitikk. Dette er ikke fulgt opp i budsjettforslaget.

I en krise er det et akutt behov for tilgang til seksuelle og reprodutive helsetjenester som prevensjonsmidler, trygg abort og graviditets- og fødselstjenester. Mennesker på flukt har også samtykkende sex. Ungdom er en særlig sårbar gruppe. Kvinner og jenter er mer utsatt for seksuell og kjønnsbasert vold, seksuelt overførbare infeksjoner og økt svangerskapsrelatert dødelighet. Menn og gutter er også mer utsatt for seksualisert vold. Undersøkelser viser store mangler i tilgang til prevensjonsmidler og trygg abort i kriser fordi det ikke prioriteres høyt nok av organisasjoner, multilaterale aktører og myndigheter. Tilgang til disse helsetjenestene er også nødvendige for å behandle og forebygge seksualisert og kjønnsbasert vold, og en sentral del av å gi beskyttelse og sikkerhet for kvinner og jenter i en krise.

Derfor anmoder Sex og Politikk Stortinget om å legge til et nytt prioriteringspunkt under kap.150 *Prioriteringer 2019*, s. 95, med følgende forslag:

- Øke satsingen på seksuell og reprodutiv helse i krisesituasjoner i samarbeid med norske og internasjonale organisasjoner, Røde Kors bevegelsen og de multilaterale aktørene.

2. Kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid

På den internasjonale befolkningsdagen i fjor lanserte Norge en satsing på helhetlig seksualitetsundervisning som viktig i internasjonalt samarbeid, og fulgte opp med en internasjonal konferanse i desember. Dette var et gledelig og viktig initiativ og det skapte, naturlig nok, forventninger til en synliggjøring i budsjetter, programmer og politisk arbeid. Vi har sett få økonomiske prioriteringer til denne satsingen i 2018, og finner heller ingen satsing i budsjettforslaget for 2019.

Vi stiller oss undrende til at helhetlig seksualitetsundervisning ikke nevnes under kap. 161 Utdanning, til tross for en vekt på at barn skal rustes for livet, at alle barn skal inkluderes og fullføre skolen og et særskilt fokus på jenters utdanning. Vi vet at seksualitetsundervisning kan ha en katalytisk effekt for

ungdoms muligheter, helse, deltagelse i samfunnsutviklingen og likestilling. Seksualitetsundervisning bidrar til kunnskap om rettigheter, kropp og grenser som er del av å forebygge tenåringsgraviditet og diskriminering. Som en aktør med lang erfaring på feltet, vet vi at veien til implementering av seksualitetsundervisning i skolen kan være lang. Det er behov for ulike aktører som kan utvikle materiell, gi undervisning til barn og unge i og utenfor skolen, og bidra til å utdanne kompetente lærere. Vi må ha aktører som kan legge til rette for refleksjon av og med ungdom selv og som kan være pådrivere for en lovgivning som sikrer god implementering.

Det er et behov for en særlig prioritering innen utdanningsfeltet. I den grad seksualitetsundervisning er nevnt er det ofte kun som et helseanliggende. Det er bra med en økning til UNFPA som er en av helseaktørene på feltet. Men seksualitetsundervisning må forankres hos aktører i utdanningssektoren inkludert UNESCO som den multilaterale aktøren med mandat mot utdanningssektoren. En styrking av seksualitetsundervisning må derfor forankres her. Seksualitetsundervisning er et felles løft for samfunnet hvor sivilsamfunn spiller en helt sentral rolle for å bidra til kunnskapsproduksjon og ansvarliggjøring av myndigheter, kvalitet og bærekraft.

Sex og Politikk ber Stortinget om å sørge for at prioriteringen av seksualitetsundervisning realiseres, med følgende forslag, under kap. 161 Utdanning, avsnitt *Prioriteringer 2019*, s 132, nytt avsnitt etter avsnittet «Utdanning i krise og konflikt...»:

Norge skal styrke arbeidet for helhetlig seksualitetsundervisning for barn og unge i og utenfor skolen gjennom multilateralt samarbeid, sivilsamfunn og i pådriverarbeid.

Seksualitetsundervisning er sentralt for å ruste barn for livet, og et viktig tiltak for å forebygge tenåringsgraviditet, styrke likestilling og skape inkluderende læringsmiljø. I 2019 øremerkes 50 millioner til økt støtte gjennom UNESCO og sivilsamfunnsaktører.

For Sex og Politikk

Tor-Hugne Olsen
Daglig leder